

Protektorát Čechy a Morava z pohledu pana Františka Kubiše - scénář

15. březen roku 1939 jeden z nejčernějších dnů československé historie. V tento den Československo zaniklo a stalo se jako Protektorát Čechy a Morava součástí nacistické Třetí říše. Panu Františku Kubišovi bylo 8 let, ale i přesto si na tento den vzpomíná:

Čas 00:54-2:17

Ten den tak hustě sněžilo a napadlo asi 35 – 40 cm sněhu. A já jako kluk jsem musel házet sních, protože jsme bydleli na hlavní trase Praha – Brno. Po této silnici se valili němečtí vojáci a v naší obci byla vyhlášena pracovní povinnost. S dětmi z okolí odhazoval sních z hlavní trasy Praha/Jihlava/Brno kudy jeli Němečtí vojáci s tanky. Němci přiběhli a řvali schnell, schnell - „rychle, rychle“, aby odhrnuli sních z cesty a mohli projet tanky. A tím začala okupace Československa. Vláda podepisovala s Němci smlouvu, aby nedošlo ke krveproletí, tak se vzdala a podepsali s Němci smlouvu a to znamenalo, že Němci začali obsazovat vyšší úřady a nižší úřady.

Život v Protektorátu nebyl vůbec jednoduchý – byl zavedený lístkový systém na potraviny. Potravin bylo velmi málo. Lidé, kteří žili ve městě jezdili na vesnici k příbuzným pro zásoby potravin. Kvetl černý trh....

Čas 6:22-7:23

V tu dobu se dobytek zabíjel na černo hlavně prasata. Byla hospodářská kontrola, kterou prováděli Němci a ta chodila kontrolovat, kolik kdo má dobytka. Kdo kolik měl dobytka bylo zapsané. Byly stanoveny dodávky, které jsme museli bezpodmínečně plnit. Musely se odevzdávat například: obilí, vajíčka, maso, sádlo. Když se zabil dobytek muselo se něco odevzdat. Kontrola zjišťovala, kdo kolik má dobytka. Když u někoho zjistili, že zabil dobytek na černo, chtěli po něm něco z dobytku pro sebe. Když odevzdávali něco Němcům, to všechno pak šlo k armádě.

Ani žáci ve škole to neměli jednoduché – začali se povinně učit němčinu a na zdech místo prezidenta Československa visel obraz Adolfa Hitlera a nacistické symboly.

Čas 12:15-12:42

Do školy se chodívalo v pondělí, úterý, středa, pátek, sobotu a ve čtvrtek jsme měli volno. V sobotu jsme měli do 12:00 a 2x týdně do 14:30 a 1x týdně do 15:30. V poledne jsme měli 1 hodinové pauzy.

Přesto však existovali skupiny lidí, kteří se nebáli a snažili se bojovat proti nacistickému Německu. Velmi odvážný byl vzdálený příbuzný Františka Kubiše - Jan Kubiš, který společně s Jozefem Gabčíkem provedli atentát na zastupujícího říšského protektora.

Čas 16:49-17:18

Když byla heydrichiáda tak mého otce sebrali. Mého otce otec (pamětníkův děda) pocházel z Dolních Vilémovic. Ona to byla přízeň, tři dny ho drželi, ale poté ho pustili, protože se vyslychalo pouze do 4 kolene.

Vzápětí po atentátu byl v celém Protektorátu vyhlášen výjimečný stav. Bylo zakázané vycházení v nočních hodinách, byla vypsána vysoká odměna za dopadení atentátníků a byli vynášeny tresty smrti nad lidmi, kteří atentát schvalovali.

Čas 17:34 – 18:23

No byly zakázané muziky, to se nesmělo chodit na muziky. Nikde žádné zábavy muziky nebyly. Já byl ještě kluk, to jsem jenom očumoval. V lese se tancovalo. Udělala se hromada můru, takový kolo se udělalo a to se zapálilo. A tam se hrálo, hráli na harmoniku, buben a tancovalo se. Okolo všude byli hlídky a když byl někdo na blízku, všichni se hned v lese ztratili.

Čas 20:00 – 20:47

Každý měsíc byla kontrola a když někdo někoho udal, tak to tam šli hned. Rádio se nesmělo poslouchat, rádio tenkrát málokdo měl. To jsme měli v dědině první rádio, byla to taková krabička velká. Titan se jmenovalo to rádio. To se muselo v noci poslouchat. A poslouchali se cizí stanice, z Anglie byla vysílána. Ta naše vláda, která tam byla, tak oni takhle něco vysílali, to se nesmělo vůbec poslouchat. Zatemněno muselo být, po dědině chodili a kdo měl odtemněno, tak už mu mlátili na okno. Byl to přísný režim.

Veškerá mimoškolní aktivita dětí a mládeže byla organizována Kuratoriem pro výchovu mládeže. Přestože kuratorium organizovalo orchestr nebo rybaření, tak šlo zejména o sport a jeho nedílnou součástí byla samozřejmě branná povinnost. Členství v kuratoriu bylo pro mládež povinné.

Čas 18:38 – 18:53

Měli jsme spolek – kuratorium. Pak začal svaz mládeže. Bylo to německé cvičení, příprava na válku. Kdyby Němci vyhráli, tak kdo ví kde jsme dneska byli. Oni měli hrozný plány.

Období Protektorátu Čechy a Morava a heydrichiády je velmi důležité si připomínat i dnes. Bylo to výjimečné období v našich dějinách. A všichni, kteří se postavili na odpor nacismu zaslouží obdiv, protože riskovali nejen svoje životy, ale i životy své rodiny a dalších lidí.